GAZETA KRAKOWSKA

Nro 37.

z KRAKOWA dnia 8 MAJA 1825 roku w NIEDZIELĘ.

Z *Warszawy d. 29 Kwietnia.*

Nayiaśnieyszy Cesarz i Król uszczęśliwił Stolicę Królestwa Polskiego przybyciem Swoiem. — D. 27 b. m. o godzinie z południa wiechał Monarcha w mury Warszawy, witany z radością od ludu cieszącego się oglądaniem wpośród siebie ukochanego Dobroczyńcy i Oyca. Na wieży zamkowey wywieszoną została chorągiew na znak bytności Monarchy.

W orszaku Nayiaśnieyszego Pana znayduią się JW. Jenerał Adjutant Dybicz i Baron Villie.

Wypis z Protokółu Sekretaryiatu Stanu Królestwa Polskiego.

Z Bożey Łaski
MY ALEXANDER I.
Cesarz Wszech Rossyy, Król Polski
&c. &c. &c.

Zważywszy, iż chwilowa zmiana w odbywaniu spraw Administracyynych Naszego Królestwa Polskiego, przyniesćby musiała przerwę dobru kraiu i służby publiczney szkodliwą,

Postanowiliśmy i stanowiemy co następuie:

Artykuł 1. Wyiąwszy prace ściągaiące się do przyszłego Seymu, których decyzyą Sobie samym zachowuiemy, Namiestnik Nasz w Królestwie Polskiem wykonywać będzie przez cały ciąg teraźnieyszego pobytu Naszego w temże Królestwie władzę, iaką Mu nadaliśmy Pełnomocnictwem z dnia 17/20 Kwietnia 1818 roku w całey iey rozciągłości i zupełności.

Art. 2. Wykonanie ninieyszego Postanowienia Naszego, które w Dzienniku Praw ma bydź umieszczonem, Namiestnikowi Naszemu polecamy.

Dan w Warszawie d. 15/27 Kwietnia 1825.

(podp.) ALEXANDER.
Przez Cesarza i Króla:
(L. S.) Minister Sekretarz Stanu, w Zastępstwie Jenerał Bryg: Radca Stanu, Dyrektor Jlny.
(podp.) Stefan Hr. *Grabowski.*
Zgodno z Oryginałem:
Minister Sekretarz Stanu, w Zastępstwie Jenerał Bryg: Radca Stanu: Dyrektor Jlny.
(podp.) Stefan Hr. *Grabowski.*
Zgodno z Oryginałem
Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady.
(podpisano) *Kossecki.*

— Dnia 30. —

Nayiaśnieyszy Cesarz i Król raczył nayłaskawiey w dniu wczorayszym dadź posłuchanie JO. Xięciu Namiestnikowi, Ministrom i Senatorom Królestwa Polskiego.

— JW. Hrabia Ożarowski, Jenerał Adjutant Nayiaśnieyszego Pana, przybył do tuteyszey Stolicy.

— Przyiechał tu także z Petersburga JW. Hrabia Matusewicz, Rzeczywisty Radca Stanu Państwa Rossyyskiego.

Urząd Municypalny
Miasta Stołecznego Warszawy.

Stosownie do Reskryptu Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi z d. 26 b. m. Nro 40J279 z Dyrekcyi Przemysłu i Kunsztów, zawiadomia Kupców, a szczególniey towarami futrzanemi handluiących, iż wedle odebranego od Konsula Jeneralnego Austryiackiego w Królestwie Polskiem doniesienia, Rząd Cesarsko-Austryiacki, wydał Rozporządzenie, aby wszelkie towary futrzane przywożone do Wiednia, na transito lub Konsumo podane, przez dwa lata z składow Celnych Wiedeńskich handluiących temi towarami do apretury były wydawane, którzy po upłynieniu 9ciu miesięcy towary wzięte ze składu powrócić, albo cło przypaiące Konsumowe wnieść będą powinni.

Działo się na Posiedzeniu w Ratuszu Głównem Miasta Stołecznego Warszawy d. 28 Kwietnia 1825 r.

Radca Stanu, Prezydent:
Woyda.
Sekretarz Jeneralny:
G. Jahołkowski.

W iedenastym Numerze *Izydy Polskiey* ieden z umieszczonych artykułów podaie wiadomość o zaprowadzonych w Anglii młynach deptakowych do zatrudnienia więźniów. Dotąd urządzono ie w 54 więzieniach. Nadzory i Lekarze mieyscowi przedstawili Rządowi w urzędowych raportach nayzbawiennieysze skutki tego wynalazku, wyiąwszy kilka nieszczęśliwych przypadkow, ktorym w początkach przez nieostrożność, mimo ostrzeżeń, podpadło kilka osób. Przeciwnie w iednem z pism lekarskich ogłoszono go za ciągłą dla więźniów torturę, maiącą bardzo szkodliwy wpływ na ich zdrowie. — Hrabia Thiville wynalazł nowy rodzay wozów dwukołowych do wożenia wody i łatwego prowadzenia różnych towarów lub innych przedmiotów, w beczkach lub workach. Cały ładunek obraca się wraz z kołami. Jeden koń może ciągnąć 39 do 52 cetnarów. Korpus pompiarzy Paryzkich (przy Instytucie publicznym bezpieczeństwa od ognia) użył ich z naypomyślnieyszym skutkiem. — Pan Leroux wynalazł nowego składu pompę bez klapy i wiaderka; mierna siła ludzka wystarcza do podniesienia wody na 50 stóp i wyżey — Nasz rodak Sabin Sierawski były Pułkownik W. P., którego już kilka dowcipnych i pożytecznych wynalazków mieliśmy podanych w *Izydzie Polskiey* i *Sylwanie*, przysłużył się nowym; iest to użycie kątomiaru do odznaczania, przenoszenia lub sprawdzania wszelkich kątów, tudziez liniy i płaszczyzn poziomych lub pochyłych. Narzędzie to nie przestaiąc czynić posługi transportatora, zastępuie gruntwagę, węgielnicę i pion; i w ręku prostych rzemieślników, okaże im wypadki, iakie dotąd tylko przez

wykreślenia jeometryczne i rachuby można było osiągnąć; iest ono usłużnem dla Budowniczych, Inżenerów, Górników, Mechaników, Cieślów, Mularzy, Stolarzy i wszystkich rzemiosł, które w swoich działaniach wymiar kątów lub pochyłości akuratnie zachować powinny. — Obszerny artykuł traktuie o przerabianiu rozmaitemi sposobami wódki zbożowey na wodkę Francuzką, rum i arak. — Dla fabryk sukiennych podana iest z rysunkiem machina do prania sukna po ufarbowaniu, wynalazku Anglika Bajlis; ma ona bydź iedną z naylepszych, które dotąd znane. — Jan Valance urządził aparat do sztucznego zamrożenia wody w znaczney ilości. Do tego potrzebna tylko pompa powietrzna lub machina pneumatyczna. — Jagody iarzębinowe zastępuią bardzo korzystnie kamień winny przy wywarzaniu srebra; sposób ich użycia, podany przez iednego z Niemieckich złotników, opisany iest w *Izydzie*. — Trwałość kolorow na tkaninach bawełnianych, suknie i iedwabiu, naypewniey doświadczaną bydź może za pomocą kwasu siarczanego rozlanego wodą i ługiem mydlarskim. Użycie ich do każdego koloru wskazuie *Izys* z dokładną informacyią.

Kładziemy tu ieszcze następuiące wyiątki z *Izydy*:

Sekret przy kupowaniu i przedawaniu.

„Kupuy w zimie, a przedaway w lecie wszystko, co się na miarę kupuie i przedaie.„ Ta dawna reguła iest tak doświadczoną, iż 32 garce wódki w zimie kupione, bez żadnego rozlania, niezawodnie mierzą 33 garce w lecie. Wszystkie ciecze, a szczególniey spirytusowe, rozszerzaią się w cieple, a w zimnie zmnieyszaią swoię obiętość.

Suche budowle na wilgotnym gruncie.

W północney Ameryce, osobliwie w bliskości morza, znayduią się miasta budowane na zupełnie mokrym gruncie; mieszkańcy iednak nie skarżą się na wilgoć; zapobiegaią zaś tewże następuiącym sposobem: Gdy fundamenta są iuż nad ziemię na iednę lub dwie stopy podniesione, pokrywaią mur blachami ołowianemi, maiącemi równą temuż szerokość, i na tychże daley mur wyprowadzaią. Zdarza się często, że po pewnych latach fundamenta potrzebuią reparacyi; wilgoć bowiem w nich więcey ie psuie i niszczy, w miarę trwałości użytych do murowania kamieni: lecz część murów na ołowianych blachach leżąca, bynaymniey uszkodzeniu nie podpada, i mieszkanie zawsze iest suche; gdyż ołów wody nie przepuszcza.

Rożen sam przez się obracaiący się.

Małe ptaszki zatkniy na rożen zrobiony z laskowego kiia, który świeżo urzniętym bydź winien, i wystaw na dobry ogień węglowy. W kilka minut rożen z ptaszkami zacznie się sam obracać. Skutek ten sprawia rozszerzenie się soku roślinnego, który w leszczynie idzie po linii spiralney w około rdzenia. Gorącość rozszerzaiąc go postępnie, zmusza kiy do obrotu.

Z Petersburga d. 31 Marca d. K.

(Z Kuryiera Litewskiego.)

Przez Naywyższe Ukazy J. C. M. do Kapituły orderów Rossyyskich.

Dnia 13 Marca. Radcy Izby skarbowey Moskiewskiey: Radca dworu Woskreseński i Radca honorowy Trebinów, Podskarbi Guberniialny Radca honorowy

Kindiakow i Radca honorowy Mniow, Dozorca poborow trunkowych, mianowani Kawalerami orderu S. Anny 2giey klassy, a ostatni S. Włodzimierza 4tey klassy.

Dnia 14 Marca. W nagrodę gorliwey służby należących do dworu J. C. M. Wielkiego Xiążęcia Konstantego. mianowani Kawalerami: Radca honorowy Łoman i 9tey klassy Dedlow, orderu S. Włodzimierza 4tey klassy, a Radca honorowy Tarasow orderu S. Anny 3ciey klassy; tegoż dworu Podkoniuszy stopnia 7mey klassy Sobolew, orderu Sgo Włodzimierza 4tey klassy.

Teyże daty. Urzędnik pocztamtu Petersburgskiego, Radca honorowy Lichaczew, mianowany Kawalerem orderu S. Anny 3ciey klassy.

Dom czasowy schronienia dla sierot, ofiar powodzi Petersburgskiey, ustanowiony przez Nayiaśnieyszą Cesarzową Matkę, pod kierunkiem Rady opiekuńczey Cesarskiego domu wychowania odebrał następuiące dary: od P. Engelharta, rzeczywistego Radcy taynego, 4000 rubli. Od Jenerał Majora Xiążęcia Sergiusza Galicyna i iego małżonki 1000. Od uczniów Uniwersytetu Dorpackiego 95. Od Radcy honorowego Abramowa 30. Ogół 5125 rubli.

Z Paryża d 22 Kwietnia.

Wczoray przyięła izba Parów ustawę względem wynagrodzenia Emigrantów, i tego iescze wieczora złożył ią Kanclerz Krolowi. Poiutrze roztrząsać będzie ustawę o zniżeniu wieczystey prowizyi. Izba Deputowanych przyięł proiekt tyczący się urządzeń medycznych.

Dziennik Sporów niemoże ukryć gniewu swego, że i izba Parów przyięła ustawę względem wynagrodzenia Emigrantów. "Tak więc (wyraż) padł los, ręka niechęci podniosła się przeciw nam, i spodziewać się musiemy nieszczęść, ktore Bóg przeznacza ludowi, ktory tak dalece kazi swoie urządzenia, iż zamiast odpowiadania potrzebie towarzystwa, stosowane są do woli obcych bankierow przez obłąkane Ministeryum, &c.

Hr. Villele pracował onegday z J. K. Mcią.

Xżę Metternich odiechał wczoray rano do Medyolanu. Dnia 19 miał ieszcze dwugodzinną naradę z Postem Rossyyskim, Hr. Pozzo di Borgo.

Xżę Sasko-Koburgski odiechał ztąd do Londynu.

Kapitan Dupotet, który od kilku miesięcy stoi z Francuzkim okrętem Joanna d'Arc przed portem Kartageny, odebrał list od Kolumbiyskiego Jenerała Paez, w którym zapytuie go się o przyczynę iego postępowania, bo lubo Kolumbia nie obraża nikogo, nie waha się iednak bronić praw swoich. Kapitan odpisał mu bardzo grzecznie, że nigdy nie zpuszcza z oczu względów, iakie należą się przyiacielskiemu Mocarstwu, lecz zabranie kupieckiego Francuzkiego okrętu Urania &c. zmusza go do żądania wynagrodzenia. Zresztą nie tamuie żeglugi Kolumbiyskich okrętów. Na końcu dodaie, iż natychmiast odpłynie, skoro go Jenerał zapewni, iż rzecz względem okrętu Unia zagodzona zostanie i Kolumbiyskim korsarzom nakazane będzie, azeby szanowali banderę Francuzką. Na ten list pod dniem 7 Lutego odpisał Paez, iż z swey strony przyłoży do tego stara-

na Lecz dotąd niewiadomy iest wypadek.

D. 11 b m. przebyło przez Boulogne 19 koni, pomiędzy któremi 3 klacze, dla Paryża w Anglii zakupionych. Niektore z tych koni płacić miano po 2745 Fr.

B mb ida Gabryela, która wiozła przesłane Krolowi od Deja Tunetańskiego zwierzęta, rozbiła się w drodze, i zatonęły się wszystkie, wyiąwszy 6 wielbłądów i 2 Strusiów. Dey rozkazał zaraz urządzić inny okręt na przewiezienie zaginionych zwierząt. Wartość podarunkow, które Ajent iego Sidy Makmud przybyły iuż do Lionu Krolowi wiezie, podaią do 56,000 Fr.

Zdaie się, iż koronacyia Króla niezodzownie oznaczoną iest na 29 Maia.

Wczoray ogłoszoną została ustawa przeciw znieważaniu kościołow.

Pięćdziesiąt ośm Kupców z Mecz podali Królowi prośbę o zaprowadzenie handlowych związkow z południową Ameryką.

Mowią, że P. Stratford Caning uda się z Petersburga do Medyolanu.

P. Ugarte w swey podróży do Turynu przybył d. 19 do Baiony.

P. Humboldt doniosł akademii umieiętności, że pisał do niego Professor Brera z Padwy, iż odkrytą została nowa kora, którey nadano nazwisko *Quina bicolor*, i że w małey ilości zażywana iest skuteczniejszą przeciw febrom, niżeli dotychczas znana.

X. Prat wydał tu nowe pismo pod tytułem: „Prawdziwe systema Europy względem Ameryki i Grecyi.”

Trzydzieści ieden liwerantów w woynie przeciw Hiszpanii, którzy z Panem Ouvrard pozawierali kontrakty, ale pieniędzy nieotrzymali, podali izbie Deputowanych prośbę, w którey żądaią, aby uważanemi byli iako wierzyciele kraiu, i aby w tegorocznem budżecie umieszczonem było przynaymniey 4 mill. Fr. na ich zaspokoienie.

Bawiący w Baionie Hiszpanie wezwanemi niedawno zostali przez tameczną policyią, aby podali powody swoiego bawienia. Jedni podali, że dla spraw handlowych, drudzy, że dla poratowania zdrowia; a trzeci bez ogrodki, że lękaią się prześladowania w oyczyznie.

Z Madrytu d. 13 Kwietnia.

Król i Królowa w towarzystwie Xcia Maxymiliiana i Xiężniczki Amalii przybili d. 8 do Aranjuez, a nazaiutrz poiechali do Toledo. Z Ministrów ieden tylko Colomarde poiechał z Krolem do ostatniego miasta. Krol darował Xiężniczce Amalii kosztowny Serwis stołowy i wyznaczył iey 6 mill. realow dochodów. Arcybiskup Tolodański zebrał 3 mill. realów, które Królowi złoży. P. Ugarte mimo pozornego swoiego popadnienia w niełaskę, pisuie zawsze do Krola. Oyciec Cirillo, jenerał Franciszkanów, przywołany do Dworu został z swoiego wygnania. Biskup Malagi (znany Oyciec Martinez) iest niebezpiecznie chory.

Nadeszła tu wiadomość, że 140 ludzi dobrze uzbroioney konnicy, pod dowodztwem niebędącego w służbie Jenerała, stanęli niedawno przed Władzą miasta Medina del Campo w dawney Kastylii i żądali pewney summy, na ktorą złożyli pismo do wypłaty, skoro oyczyzna znaydzie się w leoszym położeniu. Potem wyciągnęli z pewnego Duchownego znaczną

summę i udali się do domu, w którym mieszkali zakonnicy zburzonego klasztoru. Tu kazali sobie wydać zebrane przez składki na wybudowanie klasztoru pieniądze, i odiechali drogą ku Rueda.

W Kadyxie więzą od niejakiego czasu wiele osob, czemu niesprzeciwia się bynaymniey dowodzący Jenerał Francuzki. Większą część uwięzionych stanowią przybysze z rożnych części królestwa.

Młody Lucy n Miurat, który uwięziony był w Algesiras, winien swoie uwolnenie wstawieniu się Posła Ziednoczonych Stanow połnocney Ameryki, ktory zaręczył, iż nigdy nie pokaże się ani w Hiszpanii, ani w Neapolu i prosto uda się do Filadelfii.

Konstytucyyni tuteysi Alkadowie nadaremnie oczekiwali złagodzenia zapadłego przeciw nim wyroku; przywiedziony bowiem do skutku został. Brak pieniędzy zniewolił kommissyią do ubrania woyska do zamknięcia swey kancellaryi. Batalion gwardyi Królewskiey odesłany zcąd został do Alkala, ponieważ żądał wypłaty za czas istnienia konstytucyynego rządu.

Dla zapobieżenia niedostatkowi zboża dozwolony iest iego dowoz z zagranicy do 31 Maia.

W okolicy Leridy utworzyło się towarzystwo z zakonnikow pod nazwiskiem: "Towarzystwo ukrzyżowanego Chrystusa."

Listy z Badaios donoszą, iż Portugalczykowie nad rzeką Caya, stanowiącą granicę między Hiszpaniią, utworzyli związek na wspieranie w tem mieyscu uchodzących z Hiszpanii wychodniow.

Z Londynu d. 19 Kwietnia.

Wczoray obu izbom Parlamentu podanych zostało mnostwo prośb przeciw przypuszczeniu Katolikow do praw obywatelskich. — Dziś w wieczór odczytany być ma w izbie niższey powtornie bil przypuszczaiący Katolikow do swobod obywatelskich, i na ten koniec wezwane wszystkie członki do znaydowania się obecnemi.

Katolicy Dublinscy uchwalili prośbę do Krola, ktora złożoną mu będzie przez deputacyią.

P. O'Connell powrócił z Jrlandyi dla znaydowania się na drugiem odczytaniu bilu względem Katolikow.

Pomiędzy prośbami przeciw bilowi za Katolikami bardzo mało, albo wcale żadna znacząca nie znayduie się prośba z Jrlandyi, co okazuie, iż sami Protestanci Jrlandscy przekonani są o słusznem żądaniu Katolikow.

Niedawno znaleziono na murze parlamentowego gmachu napisane słowa następuiące: "Peel na zawsze! Zadnego Papieztwa! Burdet nas oszukuie!" (Wiadomo, iż Minister Peel był przeciw wniesieniu bilu za Katolikami.)

Jutro rano oczekiwany tu iest J. K. M. z Windsor na posłuchania.

W przeszłą sobotę w wydziale spraw zagranicznych odbyła się gabinetowa rada, na którey, oprócz P. P. Caning i Westmoreland, znaydowali się wszyscy Ministrowie.

Wkrótce nowy nasz Poseł przy Dworze Madryckim, P. Lamb, uda się przez Francyią do Hiszpanii.

Gazeta Dworska pod d. 16 b. m. zawiera tak wielki poczet postępów w woy-

sku, iak ieszcze niepamiętamy, który zaymuie 14 stronnic i rozciągaią się od 1go do 99 pułku.

Oba naywiększe handlowe miasta w państwie naszem, Londyn i Liwerpool, podały Parlamentowi naymocnieysze prośby o uchylenie zakazu wprowadzania zagranicznego zboża. Fabryczne miasta Leeds i Manszester poszły za ich przykładem. Miasto Newcastle uchwaliło podobnąz prośbę d. 14 b. m. Gazeta Times czyni z tego powodu następuiącą uwagę: Prośby o uchylenie dotychczasowego bilu zbożowego zwiększaią się codziennie i coraz bardziey są nalegaiące. Twierdzą, iż naród nie iest tyle gorliwym o przypuszczenie Katolików do praw obywatelskich, ile o uchylenie bilu zbożowego. Dałby to Bog! i to życzenie zasługuie na uroczyste modły, aby wypadek odpowiedział zasadom religii i sprawiedliwości. Prosiemy Nieba w naszey Liturgii, aby nam w swoim czasie dozwoliło używać płodow ziemi, a tymczasem dopuszczamy, aby ludzie pozbawiali nas wolnego używania tych płodow, któremi Niebo wszystkich ludzi udarowało, co oznacza wystawiać Wszechmocnego Boga okrutnym względem swoich stworzeń.

D. 16 Kwietnia znany Malarz Fuesli z Zurich umarł w domu Hrabiny Guildford w Putney Hill w 87 roku życia.

Od nowego Gubernatora Sierry Leony, Jenerała Maiora Turner, nadeszły tu doniesienia do 5 Lutego. Rzeczona osada znaydowała się w kwitnącym stanie; na 3 dni przed tem przybyło tam kilkanaście przewozowych okrętów z woyskiem i ammunicyią dla Cap-Coast-Cassle, które zaraz daley popłynęły.

Ciało prawodawcze wyspy Jamaiki wyznaczyło wiele nagród za ulepszenie kraiu, iako to robienie dróg, rozkrzewienie indigo, koczenili, tytoniu i t. d.

Traktat handlowy między Kolumbią i Zjednoczonemi Stanami północney Ameryki iest na 12 lat zawarty.

Kolumbiyyskie pisma żalą się na wysokie cło i dodaią, iż to zbogaci tylko przemycaiących, ale nie skarb.

Podług prywatnych listów z Kartageny przybydź tam miał okręt z taynemi wysłańcami z wyspy Kuba, ktorzy udaią się do Santa Fé di Bogota, dla wyrobienia pomocy od Kolumbii do wybicia się ważney tey wyspy na niepodległą. — Kartagena ma w tym czasie 10 korsarzów na morzu, a uzbraiaią ieszcze 6. Większa ich część krąży około wyspy Kuba.

W Hawannie (stolicy wyspy Kuba) uchwałą Gubernatora Vives pod d. 27 Lutego zabronione są wszelkie tayne towarzystwa. Wiedzący o nich, a nie donoszący podpada karze iako przestępca przeciw kraiowi. Inną uchwałą iego pod d. 5 Marca naznaczona iest kommissyia woyskowa, która więzić ma i sądzić wszystkie podeyrzane osoby o nieprzychylność do Króla i iego rządu, lub będące za byłą konstytucyią Stanów, albo należące do taynych związków.

Kongres Mexykański zakończył d. 24 Grudnia swoie posiedzenia. Na ostatniem do godziny 3ciey z rana trwaiącym upoważnił Prezydenta Ligi Victoria nieograniczonem pełnomocnictwem. Powod do tego nadzwyczaynego środka dotąd niewiadomy. Zamknięcie San-Juan-de Ulloa poty nieustanie, poki Rzplita. Mexykańska przez Hiszpaniią uznaną niezostanie.

Trzy prowincyie należące do Rze-

czypospolitey Plata, Kordowa, Mendoza i San Jago del Estero, które w początkach niechciały deputowanych na Kongres do stolicy Buenos - Ayres wysełać, odstąpiły od swego uporu i takowych wysłały. Kongres ten trudni się wewnętrznemi urządzeniami.

Od krążącego przed Callao Angielskiego okrętu Cambridge nadeszły tu doniesienia d. 22 Grudnia. Anglicyi obiecuią sobie nayważnieysze skutki z wycięztwa w Peru, i od wniyyścia Patryiotów do Limy rozpoczął się ruch handlowy. Boliwar odwiedził po dwa razy okręt Cambridge i zawsze był kontent z świetnego przyięcia przez officerow Angielskich. Z Olanetą, który posiada pod swoiemi rozkazami 4000 woyska zachodzą układy, i spodziewaią się, iż oświadczy się za niepodległością południowey Ameryki.

Na Wyspach Sandwich wybuchnęły w Wrześniu r. z. zaburzenia. Syn Ministra Pitta za zezwoleniem syna zmarłego Króla ogłosił się Gubernatorem Atoi. Wypędzony Gubernator nazwiskiem Tamaru zastrzelił jednego z zaufańców Ministra, przez co nastąpiło powszechne powstanie. Tamaru uciec musiał, a przybyłe z Owyhee 1000 woyska przywróciło spokoyność.

Niesprawdziła się wiadomość o ogłoszeniu się wysp Filipińskich niepodległemi. Gdy Kapitan Sweet d. 6 Grudnia opuścił Manillą, wszystko znaydowało się w zupełney spokoyności i w dawnym stanie.

— D. 20. —

Przy wczorayszych sporach w niższey izbie Parlamentu z powodu wniosku P. Burdett o drugie odczytanie bilu przypuszczaiącego Katolików do praw obywatelskich, nayważnieyszem było zmienione zdanie P. Honslow, który dotąd mówił przeciw bilowi, a teraz za nim, dodaiąc, iż z wyiaśnień zacnych Katolickich duchownych przekonał się o iego potrzebie dla uspokoienia Jrlandyi. Pan Goulburn oświadczył przeciwnie: iż gdyby mógł uwierzyć, że ten bil zapewni nadal spokoyność w Jrlandyi, pewnieby nań dał swóy głos; ale przekonany iest, że przypusczenie Katolików do kraiowych urzędów iest nietylko dla konstytucyi, ale i panuiącey religii niebezpiecznem. P. Goulburn nie mógł ukończyć zabranego głosu, gdyż wiele członków osobliwie z strony opozycyyney krzyczało: że iuż zapoźno, aby rzecz odłożyć do czwartku, co też nastąpiło.

Z Sztokolmu d. 12 Kwietnia.

W przeszłym tygodniu na ostatniey radzie skarbowey załatwionych zostało kilka spraw celnych.

W tych dniach sprzedano 270 akcyy nowey kompanii do obrabiania kopalni węgli w Schonen.

Professor Almroth przedsiębierze kosztem rządu podróż do Anglii dla nauczenia się tańszego sposobu robienia prochu.

W Upsali schwytano niedawno 19toletniego herszta bandy złodzieiów, która w tameczných okolicach wiele łotrowstw popełniała.

Dla założenia mostu na Sundzie między Wermdoen i Skuro pożyczył rząd Jenerałowi Camps i innym przedsiębiorcom 12000 talarów bankowych.

Z Gothenburga wywieziono w roku zeszłym 101127 funtów okrętowych sztabowego, a 2457 przerabianego żelaza za granicę.

DODATEK
DO N-ro 37.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA dnia 8 MAJA 1825 roku w NIEDZIELĘ.

Z Wiednia d. 29 Kwietnia.

O podróży N. Cesarza naszego mamy wiadomość, że J. C. K. M. w towarzystwie Arcyxiążąt Jchmość Vicekróla Rainera i Franciszka Karola w pożądanym stanie zdrowia d. 16 b. m. przybył do Ceneda. D. 18 przybył do Belluno i po obeyrzeniu tamteyszych zakładów publicznych, udał się do Ampezzo, dla widzenia łączącego Niemcy z Włochami gościńca, zkąd d. 22 powrócił do Belluno i udał się w dalszą podroż do Medyolanu gdzie d. 10 Maia publiczny wiazd odprawi.

Podług doniesień z Minchen N. Cesarzowa nasza z Arcyxiężną Jmć. Zofiią po czułem pożegnaniu się z NN. Krolestwem Bawarskiem i całą rodziną Królewską, przedsięwzięła podróż do Medyolanu przez Inspruk i Weronę, i w ostatniem mieście ziedzie się d. 28 b. m. z N. Małżonkiem swoim.

J. C. K. M. raczył przez gabinetowy swóy list pod d. 6 Kwietnia Kr. Hanowerskiemu taynemu gabinetowemu Radcy e Baronowi Strahlenheim, udzielić krzyż komanderski Ces. Austryiackiego orderu Leopolda, a Kr. Hanowerskiemu taynemu Radcy poselstwa i Ministrowi Rezydentowi, P. Düve, tudzież Kr. Hanowerskiemu rządowemu Radcy, Numan, krzyże kawalerskie tegoż orderu.

Z Berlina d. 26 Kwietnia.

J. K. W. Xzę Wilhelm Pruski (Brat J. K. Mci) poiechał ztąd do Moguncyi.

Przybyli tu Kr. Portugalski Goniec gabinetowy d'Amorin z Paryża, i Kr. Angielski Goniec gabinetowy Littlewood z Petersburga.

Kr. Angielski Jenerał major Congreve odiechał ztąd do Frankfortu nad Menem.

Z Bruxelli d. 22 Kwietnia.

Zdrowie kochanego naszego Króla polepsza się codziennie. Podróż N. Krolowey do Berlina, do ktorey czynione są wielkie przygotowania, nastąpic ma w połowie przyszłego miesiąca.

W Amsterdamie spuszczone z warsztatu zostały d. 19 b. m. liniiowy okręt Korkenaar na 80 dział i korweta Triton na 28 dział.

Składki dla zniszczonych przez powodź mieszkańców przyniosły z wszyst-

kich prowincyy królestwa do 31 z. m. 908.395½ ZH. Do tego nie należą dary rodziny Krolewskiey, składki w Amsterdamie, ktore do 119.000 ZH. wynoszą, tudzież w Antwerpii, i nadesłane do środkowey kommissyi pieniądze, odzież i żywność. Tak, iż wszystkie składki rachować można do połtora milliona złotych Hollenderskich.

W tych dniach przebiegło tędy 5 kupieckich gońców.

Gdy przed kilku dniami dwóch Francuzkich Missyionarzów obiadowało w jedney z tuteyszych gościnni, przybył niespodziewanie kommissarz policyi i prosił ich grzecznie, aby iak nayprędzey wyiechali z krolestwa. Oba byli jezuici.

DONIESIENIA.

Wydział Spraw Wewnętrznych i Policyi,

w Senacie Rządzącym Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Gdy po śmierci będącego w Mieście Wolnym Krakowie Mistrza Sprawiedliwości Franciszka Szuberta mieysce to zawakowało, stosownie przeto do Reskryptu Senatu Rządzącego z daty 8 z. m. do Nru 918 zapadłego, konkurs do takowey posady do końca Miesiąca Lipca r. b. niniejszym publicznie wypisuie się z tym dodatkiem, aby Kompetenci życzący sobie otrzymać obowiązki Mistrza Sprawiedliwości w tuteyszym Mieście Krakowie, swoie przyzwoitemi Allegatami zaopatrzone prośby z wykazaniem kwalifikacyi ku temu potrzebnych przed końcem terminu powyższego do Wydziału Spraw Wewnętrznych i Policyi w Senacie podawali. Korzyści zaś z tą funkcyią połączone, są następuiące:

a) Pensyia roczna 300 Złp. ze Skarbu publicznego wyznaczona.
b) Porządny Dom murowany do mieszkania z wozownią i staynią, przy którym iest ogród i pole, około 40 korcy wysiewu maiące.
c) Rożne oprócz tego Policyine Dochody ktore pobierać przynależą się Mistrzowi podług Instrukcyi, a ktore mu czystego dochodu rocznie do 3000 Złp. w monecie kraiowey uczynić mogą.

W Krakowie d. 22 Kwietnia 1825 r.

Senator Prezyduiący
Sobolewski.
Konwicki, S. W.

Wydział Spraw Wewnętrznych i Policyi, w Senacie Rządzącym Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu. W ciągłem dopełnieniu Uchwały Senatu Rządzącego dd 3 Czerwca r. 1823 do L. 1772 wydaney, odbywać się będzie w Biorach Wydziału Spraw Wewnętrznych i Policyi publiczna licytacyia sprzedaży częściami trawy tego lata ey na plantacyiach spodziewaney pod następuiącemi warunkami: 1) Część od domu Morbitzera pod Grodkiem aż do połowy koła dolnego, gdzie zwykle grywa muzyka Milicyina wraz z koniczyną pod parapetami od kwoty Zło. 100 za pierwsze wywołanie oznaczoney. — 2) Część od połowy rzeczonego koła do Bramy Floryańskiey od Złp. 60. — 3) Część między Floryańską a Sławkowską Ulicą od Złp. 60. — 4) Część od domu Treoki do Uliczki od Marków koło Reformatów wychodzącey koniczyną zasiana od Złp. 3.. — 5) Część od rzeczoney Uliczki aż do Żydowskiey Ulicy od Złpol: 20. — 6) Część z trzech kwadratow złożona między Żydowską i Stey Anny Ulicą Koniczyną zasiana od Złpol: 30. — 7) Część między Ulicą S. Anny i Wiślną zasiana Koniczyną od Złpol: 40. — 8) Troykat pod Biskupim Pałacem od Złpol: 20. — 9) Zapłata od więcey ofiaruiącego Dzierżawcy ma bydź zaraz z góry do Kassy G.o-

wney złożona. — 10) Trawy nie Sierpem lecz Kosą cięte bydź maią. — 11) Pasać bydła ani trzody na posieczysku pod karą Policyiną niewolno. — 12) Niewolno także cząstkami, lecz na raz wszystkę zkosić. — 13) Przestarzałą trawę, gdyby niebyła przez Dzierżawcę sprzątnioną, Ekonomia mieyska będzie władną skosić, i sprzedać na rzecz Skarbu. — 14) Maiący chęć licytowania, zgłosić się zechcą na dzień 14 Maja r. b. do Bior Wydziału Spraw Wewnętrznych i Policyi przed godziną 10tą z rana, w stosowne Vadium opatrzeni, gdzie o dalszych warunkach przed rozpoczęciem licytacyi uwiadomieni zostaną.

W Krakowie dnia 5 Maja 1825.

Senator Prezyduiący
Sobolewski.
Konwicki, S. W.

Wydział Dochodów Publicznych i Skarbu.

Podaie do wiadomości, iż z mocy uchwały Senatu Rządzącego z dnia 29 Kwietnia r. b. Nr. 1763 powtornie w dniu 11 b. m. od godziny 10 z rana w Biorze Wydziału przedsięwziętą będzie Licytacya Publiczna dzierżawy poboru Konsumcyinego Żydowskiego w Obwodzie Chrzanowskim lat trzy trwać maiąca, to iest: od dnia 1 Czerwca r. b. do końca Maja 1828 r. od Ceny pierwszego wywołania Złpol: 7980 Czynsz ratami miesięcznemi z gory płaconym bydź ma. Kaucya na dwie raty miesięczne żądaną będzie. Inne warunki są każdego czasu w Wydziale do przeyrzenia. Życzący sobie przeto tey dzierżawy zechcą się stawić zaopatrzeni w Vadium Złp: 798. — W Krakowie dnia 3 Maja 1825 roku.

Wasserrab.
Gadomski, S. W.

Uważaiąc dawnieyszych i dzisieyszych lekarzów, używanie zioł, które ziemia na wiosnę, za pomocą umiarkowanego ciepła, wydaie dla zdrowia ludzi; także doświadczywszy sam od siebie pomyślnych ich skutków przez lat 21, dostrzegłem: iż z zioł świeżych soki wyciskane, a bez pomocy ognia czyszczone, zdrowiu ludzkiemu nadruynowanemu wielką i pewną pomoc przynoszą.

Takowe albowiem: stwardniałość miękczą, wyciągnienia rozwięzuią, zbiegnienia rozwolniaią, rozwolnienia zmacniaią, ostrości przytępiaią, zbyteczności niepotrzebne wyprowadzaią; soki żołądka, do strawności konieczne, polepszaią i odnawiaią, flegmę cienką, ciągłą i lipką z wnętrzności wyciągaią; ostrość żółci, gęstość i niedostatek naprawiaią; dolegliwości także z ostrey krwi pochodzące, iako to: skorbuty, świerzby, liszaie, krosty iątrzące się i weneryczności skutecznie leczą.

Przeto: obowiązkiem lekarza, nauki i doświadczenia powodowany: każdemu człowiekowi życzę, niebespiecznym słabości przyczynom, przez troiaki rodzay sokow zabiegać, których pomyślny skutek w następuiących bydź może chorobach, jako to:

W bolach głowy ciągłych, i stałych czasów wracaiących się, w przytępieniu słuchu, w szumie, dzwonieniu i bębnieniu w uszach, w zagnoieniu gardła i gruczołków, które skorbut i weneryczność robią, w liszaiach, świerzbach, piegach, wyrzutach podskornych i nadskornych bez gorączki, w smutku poniewolnym, zawrocie głowy, drżeniu członków, cieczeniu z oczów, w katarze bez ustannym, w oddechu trupim nosa, w chrapliwości z ciężkim oddechem, w suchotach z flegmy i gruczołow płucowych początek maiących; w kaszlu zastarzałym, suchym, i pasmotycznym, w utracie appetytu zwyczaynego, w głodzie wilczym, w kwasach żołądka i odbianiach, w zatwardzeniu stolca, hemoroidach i rozmaitych ztąd pochodzących dolegliwościach, w robakach i glistach, w kolkach, w biegunkach wracaiących się, w zapaleniu wnętrzności, w puchlinie kałdon i podskurney, w zatrzymaniu moczu, kamień w nerkach, w upławach kobiecych, z których następuie niepłodność, w nieregularnym czyszczeniu miesięcznym, lub zatrzymaniu, w bladości trupiey twarzy, w upłynieniu nasienia

i wrzodach na członkach przyrodnych, w bolach biodrowych, w żółtaczce, w nabrzmieniu nóg, w trawieniu i wyniszczeniu samego siebie, nakoniec, we wszystkich zimnych febrach i wszelkich zaskórnych affekcyach. Dla leczenia namienionych dolegliwości i chorób, rozliczne na tuteyszym horyzoncie rosną zioła o których własności znając ji z doświadczenia wielkie skutki, Prześ: Publiczność uwiadomić przedsięwziąłem; zapraszając do tak prostego Majowego leczenia, które słabcy naturze ludzkiey więcey pomaga, niżeli które inne lekarstwa, z mineralnych lub zwierzęcych ciał br ne. — Kuracya takowa zaczynać się powinna z końcem Kwietnia.

Każdego więc pragnącego zaradzenia swoim słabościom, i ratunku w nich: ma honor niżey wyrażony upraszać, aby do niego wcześnie zgłosić się raczył. 1) Dla przysposobienia zawczasu ziół potrzebnych, i weźie różnych na różne gatunki chorob. 2) Dla wyrozumienia i wyśledzenia przyczyn słabości, każdego w szczególności; a zatem: dla przepisania przyzwoitey diety, do używania soków z pożytkiem. W tym ważnym, z skutkiem doświadczanym leczenia sposobie, niżey wyrażony pochlebia sobie uczynić Prześwietney Publiczności ważną przysługę, gdy cierpienia ludzkości uleczyć, lub one ulżyć zamyśla i pragnie.

Jan Nepomucen Cenner, Medyc: Doktor, sztuki położniczey Magister, były Lekarz mieyski i Szpitalów.
Mieszka w Krakowie w ulicy Sienney pod Nrem 67 w Kamienicy XX. Dominikanów.

W dniu 10 Maja r. b. 1825 o godzinie 9 ranney, w skutek polecenia Wys: Trybunału I. Jnstancyi W. M. Krakowa i Jego Okręgu z dnia 14 Marca 1825 r. do L. 781 wyszłego, na Piasku przy Krakowie w domu pod L. 133 odbędzie się publiczna Licytacya po niegdy Pawle Banasińskim pozostałych ruchomości iako to: Sukien, bielizny, Stolarszczyzny i innych. Chęć zatym licytowania maiących, podpisany na czas i mieysce oznaczone zaprasza.

W Krakowie dnia 5 Maja 1825 roku.

Teodor Jaworski, Kom: Sąd.

W dniu 15 Maja otwieraią się Łazienki znanych z skutków swoich Wód Siarczanych we Wsi Swoszowicach milę od Krakowa w Galicyi położoney. — Dom zaiezdny tamże nowo wystawiony. Traktyernia iakoteż oddzielna Kuchnia dla życzących sobie mieć własny stół, zapewniaią przybywaiącym na Kąpiele Gościom wszelką wygodę.

Dwa Sklepy w Sukiennicach pod Nr. 6 i 7 razem złączone, z izdebką na górze i piwnicą, obok handlu JP. Stelika są od S. Jana r. b. 1825 do naięcia. Życzący naięcia zechcą się zgłosić do Właścicielki pod Nr. 17.

Dyrekcya Głowna Górnicza.

Na mocy Reskryptu JO. Xięcia Ministra Prezyduiącego w Kommissyi Rządowey Przychodów i Skarbu z dnia 15 b. m. i r. Nro 23358/784 czyni wiadomo, iż w Kancellaryi Dozorstwa Olkusko-Siewierskiego w Dąbrowy odbędzie się Publiczna Licytacya przez zapieczętowane Deklaracye w dniu 18 Maja r. b. na Spław 10,000 wyraźnie Dziesięć tysięcy Korcy Węgli Kamiennych z Kopalni Rządowych do Warszawy spławić się maiących, w którym dniu z rana wszystkich chęć maiących podięcia tey Entrepryzy ninieyszym w mieysce oznaczone na godzinę 10 z rana wzywa, przeznaczaiąc na Vadium przed Licytacyą złożyć się winne w gotowiźnie Złotych: 1000 wyraźnie Tysiąc Złotych Polskich. Warunki Licytacyi w rzeczonym Dozorstwie zgłaszaiącym się okazane, i odczytane zostaną.

W Kielcach dnia 23 Kwietnia 1825 roku.

Za Dyrektora
Tomaszewski.
Sekretarz Jeneralny
Kossowicz.